Leto III. V Celji, dné 25. aprila l. 1893. Štev. 12.

DOMOVINA

Izhaja 8., 15. in 25. dna vsakega meseca. — **Dopisi** naj se izročijo poklicati uredniku in sicer frankirano. — **Rokopisi se ne vračajo.** — **Za inserate** se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmondvrste. **Velja** za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrt leta 50 kr. **Naročnina** naj se pošilja: **Upravništvo „Domovine“ v Celji.**

Učenost „nemške straže“ v Celji.

Nemškutarji, ki so zbrani pri „nemški straži“ v Celji, že skoro rasti nemško travo na Spodnjem Štajarskem. Ni čuda, ker se v njihovih nekaj slovenskih listicah v toliki meri spajata oholost in nevednost! Berčki menijo, da sede na konju nemške učenosti, pa se vzdajo za njim v svoji grozni duševni revščini. Prerezetnost jih pa vendar že ne mine! Resnico te ostre obsodbe dokazuje uvodni članek „vahtarice“ od dne 16. tega meseca. Nemškutarček N., čigar ime se najbrže končuje za „iš“, tolaži namreč v tem članku svoje renegatsko vest z veliko skledo nemške kulture in učenosti ter hoče dokazati, da imajo vsled tega Nemci na Štajarskem pravico, krasti Slovencem narodnost, ali dokati — kakor on pravi — „Nationale Uebergriffe“. Ali ni to skrajna predrznost in več kakor samo „Hetze“?

Slovenci nimamo samo naturne pravice, ampak tudi sveto dolžnost, da z zaničevanjem zavrnemo tujih ljudstev „Uebergriffe“ na naš narodnost. In, z zaničevanjem bodemo odslej takim kriviczdom odkazovali primerni prostor, kajti mi vstajamo, ker je mera od nas prestanih krivic polna. Tudi slovenski obrtniki se že zavedajo svojega prava in nič več se ne bodo dali upravati nemškim liberalcem in nemški kulturi, katera jih je že dovolj ponižala. Ravno to pa silno peče člankarja „vahtarice“. Repenčí se in zapenja kakor žaba, da bi najprej s kolom neslanih pesek, potem pa s pomočjo zgodovine izpodbil Slovencem pravico obstanka. Pač malo zna brigajo pesmi, ki preizvrstno fotografujejo žalostno stanje nemčurske kulture. Po taki kulturi res nimamo uzroka hrepeneti Slovenci! Ne moremo pa molčati o zgodovini, katero kliče neredni člankar na pomoč. Odkriti hočemo danes pulto učenost „nemške straže“ celjske s pomočjo nemške zgodovine.

„Zunächst schuldet die Welt ihrem auf Cultur jenen Slaven, die einst hier ihre Schafe weiden liessen und die, mit Kelten und später mit Römern und Germanen vermischt, die Ureiften des jetzigen, Slovenen genannten Volkes, überhaupt das bilden, keinen Dank. Stumpfsinnig und träge, ohne Gemeinsinn sind die einst hochgeschätzenen alten Slaven in ihrem Wesen geworden, und von den Städten die nächstens zum Opfer fallen sollen, ist denn auch keine von Slaven gegründet worden oder jemals slavischen Eigentümer gewesen. Das Anrecht der Deutschen auf diese Städte ist so klar wie ihr Recht auf anderen Besitz und auf Einfluss in diesen Gegenden.“

To bedarjo si je upal zapisati člankar „vahtarice“, ko si je bil poklical v spomin zgodovino (!) zale otje domovine, in to v l. 1893. prav v tistem letu, v katerem je slavni nemški zgodovinar, štajerski deželni arhivar Josip pl. Zahn v Gradcu, izdal „Ortsnamenbuch der Steiermark im Mittelalter“. Take vrste knjige so seveda neznane našim nemškutarčkom, sicer bi ne bili to, kar so. Slovencem sicer ne ravno naklonjeni deželni arhivar Zahn je navedkar dognal zgodovinske resnice, ki uničijo vse modrovanje učenčkov iz „vahtaričine“ zgodovinske šole. Iz njegove knjige podamo samo nekoliko stavkov iz predgovora, v katerih je govorenje o naselitvi Nemcev med štajerske Slovence: *„Pisec je pokazal se je samoljevoll nemški obsezal nord Semriegrau in Krainburg. Ta se stezovali le Slovani. („Hier gab es nur Slavengebiet.“) Nekoriga dokaza nimamo, da bi bil Karol Veliki nord ta širni slovanski svet podal nemškim naselbinam. Iz poznejših Nemcev se „privandrancev“ nadaj z nižjimnaši in potujočimi trgovci in se naselili na takaj kraj. A le to je izvestno, da so bili Slovenci l. 982. gospodje tegnji. V celjem stoeče so se zaiski selili Nemci na Štajerskem v 12. stoletju in pozkeo od l. 1171. Dosdanec ime jezika v delelj pomenjam. Od prvotne jezikovne jedinosti je ostala le sedaiso tretjina. Ta jedinost je bila* **slovanska,** *nemarč od naega narodu, ki je v svoji neizmerni velikosti segal od Tuplamenta do zdaniega in nerazuega morja.* ***Med to jezikovno jedinost so se počasi vrinile nemške naselbine, ki so bile sprva navezane na slovenske kraje in so le-le pozneje dobile samostojna nemška krajevna imena“.*** Kar pove Zahn v predgovoru, to dokazuje le bolj temeljito vsa njegova knjiga, opta seveda, ne na zmedeno domišljijo celjskih nemškutarjev, ampak na izvirne listine. V tej knjigi je nakopičenih brez števila prvotnih slovenskih krajevnih imen za mesta, trge in vasi po zgornjem in spodnjem Štajerskem. To ni „schwindelhafte Basis“, kakor ona celjskega sanjača; to drži in govori za naše stara prava, kakor bi bilo prikito. Na podlagi zgodovine krajevih imen tedaj lahko zaključemo „vahtarici“ besede: Pravica Nemcev do štajerskih mest, trgov in vasi je le pravica „privandrancev“, ki se ne more meriti z izvirno pravico prvotnih Slovencev!

Popolnoma smešna je pa trditev celjskega Šankarja, da se v slovenskih delelah iz zemlje kopljejo tisočeri spomeniki nemškega izvira. Niti jedenkrat dosej ke ni trčila lopata v naših krajih na kak tak starodavni nemški spomenik! Ljubljanski Rudolfinum, na katerega se sklicuje „vahtarica“, ima pač krasne arheološke zbirke a zastonj iščeš med njimi sledu po nemškem izvirku. Tu vidiš le lepe ostanke kulture ilir-

LISTEK.

Deset milijonov.

Nemška, spisal Maveza Jokai. Posloveni D. H.

(Dalje)

Dostikrat se je moral borec se umakniti; večkrat jih celo v lico niso pustili in enkrat bi jih bili divjaki kmalo z ladjo vred njeli. Vže jih je bilo v malih čolnih vse černo okoli njih. Sreča jim je bila tudi sedaj zala in srečno so jim ušli, po morji je pa plavalo nekaj mrličev, ktere sta Robertson in Viljams poslala s pozikami na oni svet.

Vsak dan so bili bližje obljubljeni deželi. Robertson je zračunil, da že jim bo veter ugoden, dospejo v dveh dneh na otok in valižnega nezmerni zaklad, za kterega se je že toliokaj trudil in toliko krvi prelil!

In vendar je živi eden, ki hoče nemestni zaklad deliti z njim, kar je pa že huje, ne le tega, temveč tudi srce dome Terezije. Ne tega noben Robertson ne pomeni! Že bi se bilo dalo morda napraviti drugače, ko bi dama Terezija ne bila rekla: „Tistega bom, kteri mi bo vseh deset milijonov delarjev primoral!“ In tega Robertson ni nikakor več pozabil.

Viljams je dobro vedel, da je tovariš njegov pripravljen vsak trenutek zmešti se ga. Zato se ga je pa tudi ogibal. Skrbno se je varoval vsakega prepira z Robertsonom, kterema tudi ni odšlo, da sta se Viljams in Thomson jela v čuječnosti vratiti. Kedar je Viljams spal, bodil je Thomson, ki se je redno že le tedaj podal k počitku, kedar je ustal Viljams. Zmenila sta se in sta pazila na Robertsona.

Nekoč pozoči stal je Robertson pri krmilu; oba mornarja spala sta ob strani vsak na eni klopi. Viljams je pa v mreti leže na krovu drsal. Vročina je bila toliksja, da ni bilo mogoče stopeti pod krovom.

Robertson stal je zadej. Viljams spal je spredaj, pomorščaka smečala sta pa ob strneh. Po krovu gori in doli hodil je pa kapitan Thomson.

Robertson videl je onih pred sabej spečega človeka, ki mu hoče odnesti pet milijonov in žensko srce. In le ko samo ena noč je med njima in otokom Sajgonom. Ta noč mora poslednja biti!

Malega kapitana se pa spomni vetalar le prav nič ne prime.

Morje je čem dalje bolj nemirno, valovje visoko, ta pa tam se kopičijo vže cele vodene gore. Tako pozno zapazilo je bistro Robertsonovo oko vže cel dalič, kako se je bliskala ladji v čmi noči. Po beli peni je je spesnal.

„Kapitan! pravi Robertson, stopite, stopite k zemljevidu in poglejte, kje da smo prav za prav. Meni se zdi, da smo zagnali v francoske plitvine“.

Thomson stopi k miri, kjer ste bila pod svetilko zemljevid in kompas pritrjena in prišne prav pazno iskati ležjava in dolgost ob południkih.

Robertson je priskočnost porabil in kolo nad krmilom nekolikokrati prav po tihem zavrtil, s čemur je ladjo takoj v stran zasukal, tako, da se je valoviti gori bližej in bližej vrinši s strano postavila, naspoti namesto, da bi se bila z ostjo vanje zakadila.

Kapitan je le beskal na zemljevidu po juhni ležjavi, ko se silni val v ladjo zabene, jo skoraj za 90 stopinj okoli njene horizontalne osi zasuče, toliko — da se ime jambore povrlja vode dotikale — potem se pa čez nje poženo in zapeši.

Vse se je zgodilo tako hitro, kakor bi bil gori pogledal in se mornarji mokro kopelj že le zapazili, ko je vže minula.

„Kaj pa to? Vzklikne Thomson in se zgrabi za jambor.

„Nič, prav nič“, odgovori Robertson, morje je nekaj nemirno.

skega in rimskega naroda, katera sta nekdaj gospodovala v Evropi.

Da shranjujejo razne skrambe tudi pisma o bivših fevdskih pravicah, ki dokazujejo v nemškem jeziku, kako so „privandrani" grofje nekaj stoletij s tlako in desetino do krvi sesali naš narod, je žal resnica. A minula je tudi ta doba krivice. L. 1848. smo zdrobili biče grajskim poganjačem in zahvalimo se danes lahko jedenkrat za vselej njihovim potomcem za to ljubeznivo kulturo. Odklenkalo je vam in vašemu gospodstvu! Danes napoka doba ravnopravnosti narodov in torej *z zaničevanjem zavračamo Slovenci vsak napad tujega ljudstva na našo narodnost.*

Celjske novice.

(**Pri zadnjem zasedanji porotnega sodišča v Celji**) bil je dne 10. t. m. zidar Luigi Girovalli iz Genove obsojen na 18 mesecev težke ječe, ker je svoji bivši ljubici v Konjicah, katera ga ni več marala, pri nekem prepiru palec na levi roki odgriznil. — Istega dne obsodilo je porotno sodišče 22letno deklo Marijo Kreich iz Otiškega vrha zaradi hudodelstva detomora, ker je namreč svojega novorojenca v vodo potopila in potem, ker še ni bil mrtev, zadavila. Nesrečna nezakonska mati dobila je za svoje brezsrčno dejanje 4 leta težje ječe. — Dne 11. t. m. bila sta kovač Franc Ogorevc in čevljar Franc Pokovič iz Ohroze obsojena zaradi hudodelstva uboja oziroma težke telesne poškodbe in sicer prvi na 6 let, drugi na 8 mesecev zapora. — Dne 14. t. m. pa je obsodilo porotno sodišče 22letno deklo Marijo Rosenevet na 5 let težke ječe zaradi detomora. Neomožena mati hotela se je namreč svojega novorojenega otroka na ta način znebiti, da ga je vrgla na stranišče, vsled česar je bilo dete nevarno poškodovano in je vsled tega tudi umrlo. — Dne 15. t. m. obsodilo je porotno sodišče 19letnega fanta Vincenca Geršaka iz Rogovnice zaradi uboja na 3 leta težke ječe. — Tistega dne bila sta na zatožni klopi pred porotniki udova Marija Belak zaradi hudodelstva umora in poskušenega umora in Alojzij Nemec kot sokrivec. Izprijena ženska je namreč že l. 1884. zastrupila svojega moža na prigovarjanje Alojzija Nemeca, s katerim je živela v prešestvu ter je pozneje iz bojazni, da bi jo izdal njen sin, ki je vedel za ta zločin, tudi njega hotela zastrupiti, kar se jej pa ni posrečilo. Obravnava se je preložila, ker še cela zadeva ni natanko pojasnjena.

(**Nov nos za celjski mestni urad.**) Ko se je lansko leto dne 14. avgusta vršila pevska in sokolska slavnost v Šoštanju, je celjski mestni urad našemu „Sokolu" prepovedal nastopiti v mestu kot društvo. Ker je „Sokol" ob jednem prosil s slovensko prošnjo naj se skrbi za „policijsko varstvo gostov, je mestni urad tudi rahaljivo pristavil „da če biti odvisno od vedenja gostov, bo-li sploh potrebno tako redarsko varstvo, kar gotovo ne bode, ako ne bodo pozabili, da celjsko mesto ni prostor za slovansko demonstracijo". **Slovenska** prošnja se je ob jednem **nemško** rešila. Zoper ta odlok mestnega urada se je društvo „Sokol" pritožilo na namestništvo. C. kr. namestništvo pa je spoznalo, da je pritožba društva opravičena in je naukazalo, da bi se morala slovenska prošnja tudi še **slovenskim odlokom rešiti, ker je slovenski jezik v Celji toliko običajen, kakor nemški.** Tako se upira celjski mestni urad jasnim ministerskim ukazom in se ne zmeni, če prav dobiva nos za nosom. Kam bo ta trmoglavost privedla celjske mogočnike, uvidi se že zdaj lahko, če se pomisli na usodo tržaškega in liberškega mestnega zbora, katere je morala vlada razpustiti.

(**Občni zbor**) „Katol. podpornega društva v Celji" vršil se je v nedeljo dne 16. t. m. Mil. gosp. opat Fran Ogradi razjasni v lepem govoru namen društva in koristi dobre šole. Spominja se tudi s toplimi besedami 50letnice škofovanja svetega očeta Leona XIII., dalje presv. cesarja Franca Jožefa in prezvišenega knezoškofa Mihaela. Ljudstvo je pazno poslušalo poučne besede in z navdušenostjo pritrdilo koncem govora s krepkim trikratnim živio-klicem. Na to poročal je gosp. blagajnik o društvenem stanji, katero ni tako ugodno, kakor prejšnja leta, kajti stroški rastejo leto za letom, a dohodki so primeroma manjši. Volil se je potem odbor in so bili izvoljeni gospodje: Franc Ogradi, opat, profesor Ivan Krušič, Franc Irgl, Anton Rančigaj, J. Kuserl, Franc Lipovšek, A. Šah, Franc Hrašovec, dr. Josip Vrečko, dvor. svet. J. Vašič in Dragotin Hribar. — Po volitvi sledila je tombola, katera je provzročila mnogo veselja in zabave ter tudi v gmotnem oziru povoljno izpala.

(**Učit. društvo za celjski in laški okraj**) imelo je na velikonočni torek t. l. v Celji svoj navadni mesečni zbor, katerega se je udeležilo 17 udov. Predsednik g. A. Brezovnik pozdravi v prijaznih besedah došle ter predstavi društvenikom dva na novo pristopla uda gosp. Fr. Zidar-ja, učitelj na slov. šoli na Laškem in g. Hugona Pihaka, učitelja v Prožinu in dva gosta g. Fr. Kocbeka, nadučitelja v Gornjem gradu in g. J. Brinarja, učit. kandidata v Mariboru. Na to zapeli so g. pevci pod vodstvom g. K. Jeranka dva krepka zbora. Po obravnavi nekaterih drugih društvenega delovanja se tičočih reči, čita g. A. Brezovnik od vis. c. kr. dež. šol. sveta Štajerskega mu poslani zapisnik konference štajerskih c. kr. okr. šol. nadzornikov vršeče se v Gradci dne 22. sept. m. l. Iz tega zapisnika bilo je posebno posneti, kakov duh veje pri vodstvu štajerskega ljudskega šolstva odkar je prevzel njegovo krmilo g. dr. K. Jarc v svoje krepke roke posebno glede na pouk v jezikoslovji, realijah in risanji. Navzoči so to poročilo pazljivo poslušali in končno vnel se je o tem prav živahen razgovor, pri katerem je še g. poročevalec marsikaj pojasnil in doda svoje utise, katere je dobil lansko leto kot odposlanec celjskega okraja pri deželni učit. konferenci v Gradci. — Končno predlaga g. B. Kregar, da naj napravi naše društvo na binkoštni torek majnikov izlet v Grobelno pri Št. Jurju, kjer zboruje istega dne šmarjsko-rogaško učit. društvo. Ker je bil ta predlog skoro enoglasno sprejet, zahteva torej čast društva, da se ga udi obilno udeleže. O—r.

(**Vendar enkrat!**) Volitev odposlancev okr. bolnišne blagajne v Celji je vendar razpisana. Volilo se bode dne 4., 8. in 13. maja v volilnih okrajih Ljubno, Mozirje, Vransko, Braslovče, Vojnik, Petrovče in Celje. — Ker do danes mestni urad še ni posameznim občinam razposlal volilnega imenika, nam ni moč natanjčno poročati, kako in kaj se bo volilo. Opozarjamo le naše somišljenike, da se organizujejo in dogovore o edinosti kandidatov, da bode rezultat častna za našo stranko. — Pozor torej!

(**Šole pozor!**) Strašna šiba kmeta so hrošči. Na Češkem in Moravskem napravili so postavo za pokončavanje tega ujeda. Pri nas storiti moramo sami, da se ubranimo, kar moč tega mrčesa. Priporočali bi krajnim šolskim svetom, da dajo gg. učiteljem male svote novcev na razpolago, kateri bi učencem, recimo, za 100 hroščev dajali po par krajcarjev, da bi ti o prostih urah posebno v jutru, ko še rosa zadržuje mrčes, da ne more frčati in se jih lahko na stotine dole z jednega drevesa, pobirali in se izkazali v šoli. Dobro bi bilo na dve strani. Hrošči bi bili pokončani in kure bi imele dobro pičo.

(**Baron Unterrichter contra dr. Šuc.**) Naši čitatelji se izvestno še spominjajo na ime gosp. okrajnega komisarja Unterrichterja, ki je pred par meseci igral v Ljutomeru jako čudno ulogo. Danes pa nam je zabeležiti zopet novo blamažo tega gospoda. Gosp. župnik dr. Šuc v Slovenjem Gradcu uložil je bil zoper neko odločilo g. barona precej ojster rekurz, vsled katerega se je vršila zoper g. dra. Šuca preiskava zaradi hudodelstva obrekovanja po § 209 k. z. Ta preiskava se je potem ustavila in vsled tega je tožil g. baron pri c. kr. okrajnemu sodišču v Slovenjem Gradcu zaradi prestopka zoper varnost časti po § 487 k. z. A tudi tu je imel smolo, kajti sodišče je gosp. župnika obtožbe popolnoma oprostilo in 17. t. m. je tudi prizivna instanca v Celju to sodbo potrdila. Gosp. baron bo moral seveda tudi vse stroške trpeti. — Pač slaba satisfakcija za rahločutnega aristokratičnega slovenožrca.

(**Čudne razmere.**) Ko je lansko leto neizprosljiva kolera jela zahtevati svojih žrtev, storila je vlada vse, da zapreči razširjanje te bolezni; kar se ji je tudi kolikor toliko posrečilo. Čuti je, da ta nenasitljivka zopet letos pričenja svoje delovanje. A to ne plaši gotovih ljudi v Celji, da bi svojih stranišč ne izpraznjeval

---

Mesto, kjer je še nekoliko poprej spal Viljams, je bilo — prazno. Od daleč slišalo se je izmed valovja pojemajoče obupno klicanje umirajočega, potem so pa valovi dalje šumeli. Še enkrat prinesel je veter poslednje vzklike na pomagaj, toda še slabeje, še iz večje daljave; potem je bilo pa konec vsega. Ko je Viljams v tretjič in poslednjič klical na pomoč boreč se s smrtjo v divjih valovih, ga na ladiji še živa duša ni slišala več, kajti veter jo je po bliskovo hitro podil dalje.

„Pet milijonov dolarjev", misli si Robertson in išče — med zvezdami oči done Terezije.

Drugo jutro so dospeli na višavo otoka Tinijan. Ondi jih je vstavila španjolska trgovska ladija in jih je vprašala: od kod in kam da gredo in kaj da delajo.

Thomson je rekel, da iščejo biserjev in se peljejo v naselbine, na kar jih je španjski kapitan pustil dalje. Sedaj so se oddahnili, kjer bo konec vožnje.

Mali debeli kapitanček naslonil se je s pomenljivim smehljanjem poleg Robertsona blizo krmilnika.

„Prijatelj moj mladi, kmalo smo na mestu. Ali mislite, da bo naša ladjica prenesla težo petdesetih sodcev?"

„Kako pa da!

Ali veste, da je petdeset sodcev srebra jako zdatna teža?"

„Res so težki."

„Če je pa zlato v njih, so pa še težji".

Robertson se je ustrašil. Viljams je izdal skrivnost.

„Ali Vam je morda Viljams kaj zaupal?"

Seveda mi je, dragi moj gospod. Saj veste, kako hitro da človek umrje in nihče ne ve, kje ga čaka smrt. Dobri gospod mi je povedal, kako da ste si pridobili velikanski zaklad, pač pa mi ni povedal, kje da ste ga skrili. Ko je blagi gospod pomislil še nadalje, kako da je ravno človek slaba stvar, ki vsako minuto lahko umrje, izročil mi je pisano črno na belem, da če bi on morda danes ali jutri umrl nagle smrti dobim jaz njegov delež. Postavil me je za svojega dediča. Saj veste, kako hitro da človeka včasih kaj pobaše".

Robertsonu se je kar črno delati jelo pred očmi. Ko je mali lovec morskih psov v tretjič povdarjal, kako hitro, da včasih človeka vzame slana, zgrabil ga je Robertson za vrat in za prsi ob enem, dvignil ga je kvišku, kakor mačka ter ga je vrgel v morje, da tudi on ne bo bolj neumrljiv, kakor drugi. Na to je vzel samokres v roke napel petelina in jel pomorščakoma zapovedati vse jadra razpeti, da mora kapitan poginiti — zapuščen na širnem morji.

Kmalo na to stopil je Robertson sam na otoku Sajpan na suho, kjer je ležal njegov prokleti zaklad. Sedaj mu je bil sam lastnik; kajti ni ga bilo več človeka, ki bi se bil tudi le krajcar od vse bogatije usojal prisvojevati. Dvigniti ga bode torej treba in ukrcati. Bati se mu pač ne bo žive duše, ker so vsi mrtvi, kterim je bila znana zgodovina njegova.

Ni se mu še dobro noga ogrela na otoku, kar zapazi daleč na morji jadro, ki je bila namenjena naravnost proti otoku. Bistro oko Robertsonovo spoznalo je takoj španjsko ladijo; bila je prav tista, ki jih je prašala za potne liste. Zakaj-li se vrača?

Za njim!

Mali kapitan ni poginil v morji, kamor ga je bil vrgel Robertson, liki mlado mačko. Ker je bil spreten plavač, priplaval je srečno do otoka Tinijan, kjer je še našel Španjolca. Temu je razodel vse.

Po bliskovo hitro obrnil se je Španjolec nazaj, od koder je prišel, malega kapitana je pa vzel s seboj. Robertsona in njegovih deset milijonov sta si oba želela prav iz srca.

(Konec prihodnjič.)

dne 19. svečana. — Dasi prvo leto ni dosti veliko opraviti s cepljenjem, vendar je le glavno delo: 1) prerezovanje vezi, 2) odstranjevanje stranskih poganjk na divjakovem deblu in 3) pletva z okopavanjem. To delo meri na to, da se vzgoji šlahtna šibica ali poganjk v lepi močni podobi, da postane v drugem letu ravno in čvrsto deblo.

Drugo leto se mora ravnati edino le po vzgoji debla. Ima li šlahtno debelce že poganjke, prikrajšujejo se mu taisti in sicer najnižji najprej, nato še le višji. Potem, ko se je deblo malo odebelilo, se vsak teden eden stranski, nepotrebni poganjk odreže. Pri tem se mora pa dobro gledati na lepo podobo drevesa. Te pri odrezavanji provzročene rane v pomladnem in poletnem času se kaj hitro celijo ter jih ni treba zamazati.

Nadaljni 1½ m od tal visoki poganjki se naj začenjajo puščati za krono bodočega drevesa. Sedaj je treba veliko gledati drevesce in pazljivo delovati, da se naredi lepa krona, z njo lepa podoba bodočega drevesa. Ta vzgoja vrati se še le v tretjem ali četrtem letu. Prihodnje leto se pa odstranijo še vse odrinane mladike, ki so kroni nepotrebne, da ta bujneje razširja svoje veje.

Temu predavanju je sledilo naštevanje najboljših vrst jablan, kakor: zlata zimska parmena, veliko-kanadska rejneta, kanadska rejneta, šampanjska rejneta, damasonova rejneta, danciški robač, rdeči jesenski kalvil in pa beli astrakanec.*

Zlata parmena je kaj rada polna ter ima prav lep prikupljiv obraz; proda se zato pa tudi prav lahko, posebno okolu božiča se dobi za 1 kg 25—30 kr. za njo. Danciški robač ima velik sad in kaj radčno rodi. Te dve vrsti so se v našem kraju že precej udomačile, pa vendar toliko še ne, kakor dolgo jim pa ta gorski zrak ustreza.

Ker je še več sadnih vrst, treba je tudi omeniti nekatere teh, kakor dobrih hrušek, čeravno teh nimamo veliko na izbiro in sicer: dolga Lujza, Napoleonova maslenka, zimska maslenka, zimska tehantovka, domača in kozolska tepka, katere nam dajo izvrstno pijačo, pa tudi posušene otrokom kaj dobro diše, posebno v pozimskem času.

Koncem se je še nazorno podučevalo o sajenju dreves po vrstah ali v tri- ali v štirikotu. Trikoti naj se rabijo v legi na hribovitih, štirikoti pa v ravnih krajih: povsod se pa mora ravnati po krajevnih razmerah.

Po dolgem potrpljivem govoru so se še odgovarjala od nekaterih poslušalcev stavljena vprašanja, kar se je seve, prav zanimivo razložilo in ustreglo.

Na splošno prošnjo pridnih poslušalcev se je še podučevalo o ameriški trti, nje zasajenji, razrezu cepljenji in rodovitnosti. Več o tem se bode pa še tekom tega leta zamoglo nazorno podučevati, ker že ima tukajšna šola lepo trsnico treh najboljših vrst ameriških trsov.

Konečno se verni poslušalci lepo zahvalijo za izvrstno podučevanje proseč ob jednem na ksnalno svidenje.

Iz Doliča. Tudi v našem zornem kotiču ogrela se je narodna zavest. Osnovali smo za naše prosto ljudstvo že zdavnaj potrebno bralno društvo. Po načrtu pravil vitanjskega bralnega društva smo sestavili naše, katere je c. kr. dež. namestnija brez spodtike potrdila. Tako imajo naši možje in mladeniči lepo zavetje. Ob nedeljah in praznikih po cerkvenem opravilu čitajo in se pošteno kratkočasijo. Med letom pa mislimo prirediti tudi primerno veselico. Kajti narodna veselica bolj ogreje in poživi narodni čut. Izvrstne pevce, igralce in tamburaše, te želimo enkrat čuti pri nas, kamor jih bomo povabili. Žal Bog le, da nimamo še železnice čez Hudoluknjo v Dolič in dalje. Zatorej se pa veselimo, da pridejo, kakor je rečeno, v Velenje in naše bralno društvo vdeležilo se bode polnoštevilno (do danes 36) v Velenji te veselice. Vrle narodnjake šaleške doline pa prosimo, naj se potrudijo sebi in svojim okoličanom na čast, preskrbeti primerne prostore in povabiti sl. igralce, pevce in tamburaše, kateri so v Žalci dne 25. marca t. l. tako sijajno veselico priredili.

* Večina teh navedenih vrst jablan je v šolski in župnijski drevesnici lepo doraslih in skoro vsako leto jako plodonosnih, katere je ranjki sl. nadučitelj Jožef Četina posadil nže l. 1868. Slava mu! — (Opomba dopisateljeva.)

Končaje današnji dopis, kateri je prvi od našega društva v „Domovini" zagledal beli dan, omenimo še ob kratkem, da dosedaj čitamo „Domovino", „Slov. Gospodarja", „Domoljuba", „Mir", „Slovenca", in „Štajerski kmetijski glasnik". Tudi rasne knjige večjidel Mohorske družbe. Vendar nam pa še mnogo poučljivega in zanimivega primanjkuje. Zatorej prosimo domoljubne dobrotnike, da se nas kdo usmili in nam daruje kaj berila. Vsakemu, ki bi nas podpiral izrečemo že naprej prisrčno zahvalo in Bog plati!

Malanedelja. Bralno društvo priredilo je dne 5. svečana v šolskem poslopji prosto veselico z gledališčno igro „Županova Micika" in s petjem. Vdeležilo se je prav veliko ljudstva iz naše domače fare in vrh tega so še nas bili svojim pohodom počastili rodoljubi iz sosednih far. Naš nov pevski zbor nam je pokazal pod vodstvom č. g. F. Zacherla da hvalevredno napreduje v petju, ker so nam bili tako mično zapeli več pesmij kakor n. pr. Slavjansko, Slovenec sem, Mladini, Mili kraj, Domovina, Bratje Slovenci smo in t. n., da je bilo gotovo vsakemu rodoljubu vseč in veselje poslušati.

Izrekati nam je torej dolžnost, prvo zahvalo č. g. F. Zacherlu za stoteren trud, kakor tudi celemu zboru in drugič pa igralcem, ki so hvale vredno izpeljali svojo težko nalogo. Le vstrajno naprej!

Še nekaj imam omeniti. Pred nekterimi dnevi sem imel priliko popotovati skozi Kamenščak pri Malinedelji ter sem se močno začudil, ko pridem do neke navadne hiše, ki od zunaj visi tabla ali napis le samo v nemškem jeziku „Stechviehhändler". Ali bi ne bilo lepo, ako bi ta g. Trošnik dal si svojo tablo ali napis v slov. jeziku narediti, ker je ta le samo jedina v celi Malonedeljski fari v nemškem jeziku; zraven tega pa lež ko ne sem ne razume teh par nemških črkic, kakor tudi njegov soprijatelj J. Stašec ne, ki mu jo je bil fabriciral.

Zakaj le ta dva g. ne spoštovala svojega materinega jezika, ker je oba slov. mati na slov. zemlji rodila? Svoji k svojim! Kerlinovjaski.

Izkaz

daril društva „Dijaške kuhinje v Celji" za tekoče šolsko leto 1892—1893 darovanih od sledečih p. n. gospodov:

P. č. udeleženci duhovniki pogreba rajnega gosp. kanonika Ivanca v Šmarji 30 gld. [illegible]

[illegible]

Vsem blagim darovateljem izrekamo s tem najtoplejšo zahvalo!

Celje, dne 10. aprila 1893.

Mihael Vošnjak, predsednik. Franc Lončar, blagajnik.

Loterijske številke

izrečkane dne 21. aprila 1893.

Gradec: 43, 61, 73, 45, 85.

Dunaj: 60, 23, 90, 76, 6.

Iščem kot blagajnik ali računovodja pri kaki tovarni ali pa [illegible] službo

Posedujem priporočna spričevala.

Naslov: U. H. post restante [illegible] (Dolenjsko). 148 2-2

Zaupni mož v vsaki fari.

Veleuradno, čez četrt stoletja obstoječe, [illegible] denarstveno podjetje [illegible] 20 milijonov kron, čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod [illegible] visoke c. kr. državne vlade in čegar [illegible] po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, [illegible] v vsakej fari po jednega zaupnega moža z nalogo, [illegible]

[illegible] pod znamko „[illegible]" [illegible] (36) 10—1

Za izlete! — Za prvi majnik!

Priporoča

trgovina papirja itd. Dragotina Hribarja v Celji

zrakoplove in **zmaje**

(Luftballone) (Drachen)

po 35, 60, 1·20, 2·—, 3·— po 10, 15, 20, 30, 40 kr.

7 polovnjakov

izvrstnega vina

za hetelke iz leta 1880 proda

Anton Gregorič

v Ptuji (Pettau).

(ŠŠ 3-3)

Zaloga specerijskega blaga

MILAN HOČEVAR

Celje, Graška cesta 3

Izvrstna zaloga vsakovrstne kave, sladkorja, rižu, finega olja, južnega vinja, masla, svinjske masti, ruma, čaja, vina v buticljah, srednje aliverke, kranjskega brinovca.

(ŠŠ 6-6)

Banatska pšenična moka.

Pojdite osmeno

kakor: deteljnega Štajerske in Ispanske, trmrega za mažne in vse vrste, rakolaga kostanjevega

(ŠŠ 25-5)

Koruze in ovsa.

po najnižji ceni na drobno in debelo.

11 goldinarjev franko do vsake fižne nike postaje na Štajerskem postaja, ako se naročnik ukloni na ta časnik, stane pri meni en modrino na pernah (Federmatratze). Ti modrovi so sešiti in najboljše tuirine narejeni, imajo po 10 dobro vsnaih, mehkih perov in najboljšega takrnega drata, so s finim atlokom tapetirani in modrina platnenim ertlkom prevlečeni ter pri najmanji rabi do 15—20 let nebosih peprav ne zahtevajo. — Pri naročilu z dežele naznani naj se vnlej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se temu ukaz na 11 gld. dobiev, franko dopošlem, tapetirana modrina na pernah, je pač neumnino kupovati malovredno mahomedske, kakor Bošnjte Hercegovine, slamnice itd., katere prevzeni nazaraj, imati dobro postelje ne vstanaja.

ANTON OBREZA,

tapetar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6.

Ta domača, edina narodna tvrdka te stroke na Slovenskem bodi slav. občinstvu najlepše priporočena za nakupovanje **tlamnic, nalonskih garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal** in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela. Cenki s podobami zastonj in franko. — Hiša je poštena postrežba, nizke cene besedna pri takšnih in obrtnih narodih.

Otročji vozički

jako elegantni fini, in modni dobivajo se pri meni skoraj leto in dan in sicer v vsaki barvah, kakor želite, modno, sino in cikasto po **gld. 5·50, 6·—, 7·—, 8·—, 9·—, 10·—** in višje po vsaki ceni do 25 gld.

Pri meni je najcenejši izvor za kupovanje otročjih vozičkov.

(ŠŠ 25-11)

Dobro blago

Tkalec v Vojniku

pri Celji

se naznanja in priporoča vsek čast. dobrotlivi in slav. občinstvu, da izdeuje in dopošlje domače prejo najcenejše pri vsaki poljubni barvi v eni tovrstnosti, dalje perilne in brisače po najnižji ceni.

Kdor le enje preje ne more, naročil si omenjeno tudi lahko pri meni.

Zagotavljajoč dobro in zvesto postrežbo ostanem

(ŠŠ 3-2) **Štefan Četko.**

Dobro delo

Štefan Boucon,

stolar

Graška cesta štev. 23, Celje

se priporoča za napravo vsakovrstnega v njegovo stroko spadajočega dela. Prevzema tudi v popravo in obnovo vsakovrstne in druge stole. — Cene nizke, delo solidno in trajno ter hitra postrežba.

(ŠŠ 12-7)

Franc Čuden

urar

(preje Jos. Gebe)

v Ljubljani

Sloveče ulice St. 11

priporoča svoje izdelovalna in popolno prefinjeni, dobrotlivi, cenjeni najnovejše zaloge **švicarskih kapnih ur, po najnižjih cenah, zlatih, srebrnih, nikelnastih in steenskih ur z nihalom** (Pendelühr), **budilnic vertlic vsake vrste, pretanov, uhanov** in vsih v njegovo stroko spadajočih stvari.

Popravila narodim dobro, hitro natančno in cenoma. Poštna naročila izvršujejo se pravcij. Cenikli brezplačno in po pošti. V cenikih je natančnejše popisano, kolikšna **fina jamčim** (garantiram) za katero stvar in kako traja nenjam.

(ŠŠ 10-5)

Josip Zabukovšek,

krojaški mojster v Celji

Glavni trg St. 18

Priporoča se za izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode in dečke. Velika zaloga vsakovrstnega blaga, kakor tudi storjene obleke za kmete, gospode in dečke. Velik izbor vsakovrstnega perila in spodnje obleke.

(ŠŠ 20-5)

Bilanca posojilnice na Vranskem

za leto 1892.

Aktiv.

	gld.	kr.
Inventar po odpisu 10%	199	80
Posojila 135 strankam	45262	24
Zaostale obresti od posojil	71	39
Naloženi denar pri drugih denarnih zavodih, kapital . gld. 24847·83		
od istega obresti . „ 589·38	25437	25
Predplačana najemnina	64	—
Vrednost knjig in tiskovin	158	40
Gotovina 31. decembra 1892	3034	—
	74227	14

Pasiv.

	gld.	kr.
Hranilne vloge od 179 vlagateljev, kapital . . . gld. 67298·87		
Kapitalizovane obresti za leto 1892 . „ 1609·72	68908	59
Dolžki od 113 udov	2880	—
Predplačane obresti od posojil	580	72
Neizplačana dividenda leta 1891	24	07
Splošna rezerva l. 1891 gld. 243·26		
Vstopnina leta 1892 „ 220·—	463	26
Posebna rezerva l. 1891 gld. 177·90		
Doneski leta 1892 „ 338·14	516	10
Čisti dobiček leta 1892	848	40
	74227	14

(Ad 1)

Posojilnica v Celji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Aktiva:

Bilanca za 12. upravno leto.

Pasiva:

	gld.	kr.
Inventar po odbitku 10%	567	25
Posojila 2140 zadružnikom	700735	31
Naloženi denar v raznih denarnih zavodih (kapital)	90417	07
Naloženi denar v polni brazilu. kap.	2067	73
Vredn. šstinj po kurzu dne 31. dec. 1892	101675	—
Zaostale obresti od posojil	9180	17
Nevsdignene obresti od v raznih denarnih zavodih naloženega denarja	3314	90
Nevsdignene obresti od v polni brazilski naloženega denarja	38	52
Nevsdignene obresti od vredn. listin	1285	50
Tekoči račun:		
Predplačani ekspenzati . gld. 479·77		
Predplačane zavarovalnine „ 80·10		
Predplaiv . . . . . „ 32·—		
Vadij . . . . . „ 155·—	752	87
Splošna rezerva naložena na lastno hranilno knjižico štev. 2696	6000	—
Hiše, stavbeni prostor in stavba:		
Vrednost hiš in stavbenega prostora	61544	23
Hišni inventar po odbitku 10%	111	60
Neplačana najemnina	59	—
Račun stavbe: za nakup	180	—
Gotovina dne 31. decembra 1892	17249	54
	992108	69

	gld.	kr.
Dolžki od 2371 zadružnikov:		
glavni . . . . gld. 11000		
ostavišči . . . „ 21216	32216	—
Hranilne vloge od 1678 vlagateljev . . . gld. 867179·75		
Kapitalizovane obresti od hranilnih vlog leta 1892 . . . „ 28804·08	995983	83
Predplačane obresti od posojil	3431	46
Nevsdignena dividenda od delničnih prejemkov let	1004	72
Vkupilen dolg na hiši	230	—
Splošna rezerva, naložena na lastno hranilno knjižico štev. 2696 . . . . 6000·—		
Posebna rezerva prejšnih let . . . „ 44004·15	50004	15
Čisti dobiček leta 1892	12528	53
	992108	69

(Ad 1)

V Rogatci pri Slatini je na prodaj za gld. 14000 ali pa se da tudi takej v najem proti zmerni najemnini: jedno-nad-trojna **hiša** sredi trga s 4 sobami, kuhinjo, velikim pajdnem opravljeno prodajalnico, magazinom in klevom; zraven hiše dva **vinograda** v dobri legi z lepo **hišo, kletjo** in **stiskalnico**, dalje nekaj **njiv, travnikov** in **gozda**. Tik mimo pelje železnica.

Več pove iz prijaznosti tega časopisa upravništvo.

(ŠŠ 2-2)

Krojaški mojster

Josip Hočevar

Celje, Graška ulica.

priporoča velečastiti duhovščini in slav. občinstvu svoje velike zaloge

storjenih oblek za gospode in dečke

po najnovejšem kroju

v iz nizkih cenah.

Velik izbor sukna

in vsakih kakovostnih dobrih domačih sukenenih pristnih tvrdk.

Vsaka narodila se delna po izbi Cenik, ter se zagotavlja trajno in solidno postrežbo.

(ŠŠ 10-5)

Izdajatelj in urednik **Dragotin Hribar**. — Tisk Dražinove tiskarne D. Hribar v Celji.

in vozili po mestu fekalij ravno opoludne. Skoro sam sebi nisem mogel verjeti, ko sem šel v petek popoludne po Rotovški ulici mimo J. Hommerja, da je tamu mestu dovoljeno pri belem dnevu „drašiti" s korcem neznago, in tako učinjati smrad, ki je celo popoludne okužil vse obližje. Kam pridemo in kaj pomagajo vse sanitarne naprave ako mestni fizikat ne bode gledal na taka počenjanja in dopustil svojim pristašem to, kar bi vsako županstvo v vasi prepovedalo. — Drug posebno zanimiv slučaj, ki gotovo služi k olepšanji mesta pa je, da je dovoljeno Žandi Herzmannu, da sme v Graški ulici metati izprideno črevlo skozi okno na ulico in ga ondu pusti ležati. No, tudi gotovo poseben pripomoček vroti koleri, drugače skoro ni misliti mogoče. Da bi sl. mestni zdravstveni urad le radi tega trpel, ker sta imenovana pristaša sedaj vladajoče stranke, se nam ne vidi verojetno, vsaj ima naczdnjo tudi še slavno c. kr. okrajno glavarstvo kaj govoriti. Morda pa je le vaba za tujce, ki si lahko privoščijo bivanje v mestu, poleg tega pa imajo vse, kar jim podaja idilična narava na kmetih.

(**Občeslovensko obrtno društvo v Celji**) je pravi trn v peti celjskim zakokom in nemčurski stranki. Iz tega se vidi, kako se boje, da bi se slovenski obrtnik ne zavedel svojih pravic in svoje narodnosti ter otresel jarem nemčurskih renegatov. Ti „vahti" zaletavajo se v predsednika društva na način, ki so ga vajeni le pristaši takih listov. Gorak posebno jim je tudi krojaški mojster Josip Hočevar, kateri jim je pokazal hrbet in se zaveda, da je slovenske matere sin ter da s tem, če kdo pusti napraviti pri njem obleko plača delo iste, ne pa njegovega prepričanja. (V takih slučajih naj store narodnjaki svojo dolžnost.) Tudi „nemško" obrtno društvo (Cillier Gewerbebund) se je spominjalo pri svojem zborovanji našega društva na način, ki se spodobi bolj v kako „špelunko", kakor pa k javnemu zborovanju, koder je navzoč vladni zastopnik. No, nas ne plaši to in vršili bodemo svojo dolžnost brez pomisleka naprej. Gospodje tega društva uživali pa bodo sami sad takega izzivanja. Saj imamo dovelj obrtnikov, ki so poleg tega, da so dobri delavci tudi značajni možje.

Spodnje-štajerske novice.

(**Štajerski deželni zbor**) je do zdaj razpravljal zadeve manjše važnosti, občinske, cestne in železniške predmete. Več važnih stvarij je sprožil naš poslanec Jerman. Nove železniške proge od Sp. Dravberga na Velenje in od Grobelnega na Slatino se utegnejo zidati še v bodočem letu. — Nemški poslanec je terjal, da se ustanovi postavni vozni red za kolesarje. — Dalje se je posvetoval o ustanovitvi gospodarskega poskuševališča na vinorejski šoli v Mariboru. Naš poslanec Jerman je predlagal, da bi se izdala postava, kako razdeliti dediščino na gospodarskih posestvih srednje velikosti.

(**Darila.**) Svitli cesar je zlatoporočencema Matiji in Jožefi Kač v Gotovljah, kot podporo v izvršitev zlate poroke 20 gld. podaril.

(**Okrajni sodnik v Radečah**) gosp. Anton Raab pl. Rabenau je stopil v pokoj in dobil naslov svetovalca. Premeščena sta okr. sodnik v Brežicah gosp. dr. Franc Vouček v Maribor desni breg in okr. sodnik v Mariboru desni breg gosp. dr. Alojzij Fohn na levi breg.

(**Novo sejmišče**) napravila je občina Žavska. Človeka mora res veseliti ako opazuje, kako vrlo napreduje ta krasni trg pod spretnim vodstvom gospoda župana Janeza Hausenbichlerja.

(**Otvorjenje nove Kukec-ove restavracije**) pri žavskem kolodvoru vršilo se bode v nedeljo dne 30. aprila. Prav hvaležni smo podjetnemu gospodu pivovarju Simonu Kukecu za to prekoristno napravo, ki bode zadovoljila gotovo potujoče občinstvo v vsakem oziru. Pa tudi trgu služi to lepo poslopje k olepšanju.

(**Pasji kontumac**) za čas od 29. marca do junija t. l. preklican je za občine Stranice, Frankolovo, Višnjavas, Novacerkev in Vojnik.

(**Čitalnica na Vranskem**) priredila je dne 16. t. m. veselico na korist pogorelcem šentrupertskim. Vdeležba je bila precej živahna in je donesla nad sto goldinarjev čistega dobička, kateri se je izročil za ponesrečene. Odbor čitalniški se je v resnici trudil in vredil vse tako, da je bila splošna zadovoljnost. Tudi postrežba gostilne Šentakove zasluži vso pohvalo.

(**Iz Gornjegagrada.**) Dne 15. t. m. umrl je tukajšnji c. kr. notar Ivan Fischer, začasni predsednik pevskega društva v Gornjemgradu, jako značajen človek in iskren domoljub. Bodi mu zemljica lahka!

(**Premembe pri učiteljstvu.**) G. Fr. Šorn, nadučitelj v Št. Jurji pod Taborom, gre na enako službo k sv. Lovrencu na Dr. p., na njegovo mesto pride g. Fr. Šijanec, nadučitelj pri sv. Lovrencu v Slov. goricah. G. Sv. Šnuderl podučitelj pri sv. Lovrencu na Dr. p., je dobil enako službo v Šmartnem pri Slov. Gradci. — G. A. Vrabl, nadučitelj v Št. Lovrencu na Dr. p., je stopil v pokoj. Učiteljica ročnih del v Pišecah, gospica Roz. Kostrevc, dobila je službo v Mozirji in bode oskrbovala tudi šolo v Rečicah.

(**Slovenci, zahtevajte v javnih prostorih slovenske lista.**) Kako energični so Hrvati, kako zaspani pa Slovenci, kaže to — tako nam piše popotnik — da n. pr. v kavarni v Brežicah, v mestecu sredi Slovencev, imajo poleg nemških listov tudi jeden hrvatski list — slovenskega pa nobenega.

(**Podružnica sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico**) zborovala bode v nedeljo, dne 30. aprila ob 3. uri popoludne na Dolu v gostilni gospoda župana Peklarja. Vabljeni so člani, kakor tudi gostje, k obilni vdeležbi.

(**Zibika pri Šmarji.**) Dne 16. aprila imel je na prošnjo tamošnjega občinskega predstojnika, učitelj Simon Strenkel, domači rojak, učitelj v Središči, nauk o koristi in kako se vspešno vinogradi proti smodi škropijo. Po svoji lastni triletni skušnji in kako jih v ljutomerskih goricah škropijo. Razložil je temeljito vse, kako se ta materijal napravi in pokazal s škropilnico, kako se škropi. Takega nauka nam je bilo pač potreba, ker smo zdaj prepričani, da to pomaga. A dozdaj pa nismo vedeli in znali, kako se vse to napravlja za škropljenje.

(**Občni zbor kat. pol. društva „Edinost"**) v Vojniku, ki se je vršil v nedeljo dne 23. t. m. bil je res lep dokaz narodne probuje. Bilo je gotovo nad 400 udeležencev navzočih. Ob 4. uri pozdravi g. podpredsednik F. Vratarič zbrane goste in odda besedo gosp. dru. L. Gregorcu. Ta je z le njemu dano ostro pa pravično besedo razjasnil politični položaj Slovencev sploh in položaj državnih poslancev slovenskih posebej. — O tem govorili bodemo prihodnjič natančneje. — Na to nastopi gosp. kaplan F. Lekše, bivši predsednik društva, ter s prav lepimi besedami navdušuje navzoče člane in goste. Godci šmarijske godbe zaigrajo po govoru „Naprej zastava slave!" Precej za tem oglasi se gosp. Dragotin Hribar, kateri razlaga pomen ravno odklonenih glasov in opisuje, kako so Slovenci zgubili svoje nad tisoč let stare postojanke po mestih in trgih in kako jih je možno zopet pridobiti. — Za tem volil se je novi odbor. Izvoljeni so bili gg.: Jakob Merc, župnik, predsednikom; Franc Vratarič, Mihael Plevnik, Franc Brinar, Anton Brezovnik, Mihael Bikovšek, Jožef Lipuš, Franc Žgajnar in Ignac Samec, odbornikom. Pohvalno nam je tudi omeniti vojniških pevcev, posebno ženskega zbora in res izborne igre „Župan", katero so predstavljali domačinci. Tudi šmarijska godba je žela obilo zasluženo pohvalo. H koncu govorila sta še novi g. predsednik župnik Jakob Merc in g. župnik A. Kos. — Natančneje poročilo prinesemo prihodnjič.

(**Rajhenburška čitalnica**) priredi 1. maja t. l. izlet.

(**Čitalnica v Brežicah**) priredi 30. aprila 1893 v korist šentrupertskim pogorelcem veselico z gledališko predstavo „Svoji k svojim", tombolo s petjem in prosto zabavo.

(**Veliko uvažanje žita.**) Z Vidma se nam poroča, da pripeljavajo tovorni vlaki dan na dan veliko žita, osobito koruze iz Siska in drugih južnih krajev, kajti ljudje v naših krajih, posebno na Dolenjskem so brez živeža, pa tudi ni upanja pri tej suši, da bi kmalu kaj zrastlo. Kmetom primanjkuje krme, in živina nima cene. Slabi časi!

(**Novo meščansko šolo**) za deklice dobi Brnk na Muri. Kaj pa mi Slovenci? Kdaj bode kranjski deželni zbor nasvetoval ustanovitev slovenske meščanske šole? Letos? Prihodnje leto? Najbrže o sv. Nikoli. —

(**Posojilnicam,**) zlasti novim in malim zavodom po načrtu Raiffeisena, bode po nasvetu deželnega odbora dovolil deželni zbor 100.000 gld. podpore. Iz te svote se bode za ustanovitev dajalo od 50 do 250 gld. brezobrestne podpore na posodo in do 2000 gld. pa 3% posojila. Od te dobrote bode Slovencem na spodnjem Štajerskem kaj malo doletelo. Sicer dosti te milosti ne potrebujemo, kajti imamo že v vsakem okraju posojilnico ali hranilnico, in za en sodnijski okraj zadostuje en tak denarni zavod. Dobro bi vendar bilo, ako bi se malim in novim posojilnicam nekaj naklonilo, n. pr. oni v Pišecah in na Slatini, in da bi se vsled te spodbude ustanovile slovenske posojilnice v takih krajih, kjer jih še ni, n. pr. v Brežicah, v Rogatci, Laškem trgu itd.

(**Razširile se bode šole**) in sicer šola pri sv. Florijanu v Doliču na dva razreda, pri sv. Jakobu v Slov. goricah na pet, pri Kapeli blizu Radgone na štiri, v Globokem na tri razrede, v Zagorji in v G. Ponikvi na dva razreda.

(**Novo šolsko klop**) je iznašel g. Vajkselj (Weixl), nadučitelj v Kamu pri Mariboru. Strokovnjaki jo hvalijo brez izjeme. Tudi zbor kranjskih šolskih nadzornikov se je na predlog gosp. Galerčiča pohvalno o njej izrazil.

(**Ptujska posojilnica**) je dovršila svojo hišo, ki lepo krasi ptujsko mesto.

(**Gasilno društvo na Cvenu**) priredi dne 4. maja t. l. slavnost blagoslovljenja zastave pri kapeli sv. Florijana v Ljutomeru.

(**Slovenjegraški sodnik,**) g. Al. Rotschedl je premeščen v Železno Kaplo na Koroškem, od koder pride na njegovo mesto g. sodnik Aleks Globočnik.

(**Savinja**) se bode začela urejevati, namreč od Mozirja do Celja, kajti c. kr. namestnija je izdala naredbo, kako je izvrševati že sklenjeni zakon o regulaciji te reke.

(**Slovenjegraški**) živinozdravnik gosp. Bl. Bonča je premeščen v Ljutomer; na njegovo mesto je prišel g. V. Rotter. Na mesto obolelega zdravnika dr. Schönauerja je prišel v Slovenji Gradec g. dr. K. Friedrich.

(**Požari.**) Iz Brdic se nam poroča: V Piršenbergu pri Globokem pogorela je kmetu Molanu hiša. Škoda bila je na 202 gld. cenjena, siromaku je pogorelo tudi vse pohištvo, človeški in živinski živež, ki ni bil zavarovan. Ogenj so provzročili otroci. — V Brezjem pri Globokem zgorelo je poslopje kmetu Zidaniču. V nedeljo dne 9. t. m. začel je cesarski gozd goreti, ki leži blizo Cirkelj proti Stojdragi v Gorjancih. Gorelo je kacih 14 dni. Ogenj je menda provzročil kak potepuh.

(**Požari.**) Pred 14 dnevi je vas Sevce pri Ponikvah skoro popolnoma pogorela. Sedemnajst poslopij je do tal uničenih. Dan pred to nesrečo pasla je v košniškem gozdu pri Celju neka stara ženica koze. Ker jo je zeblo, zanetila je ogenj, kateri je veter raznesel po vsem gozdu. Požar je uničil 27 oral gozda in provzročil nad 1300 gld. škode. Ženica, katera je zanetila ogenj, je bila tako hudo opečena, da so jo morali odnesti v celjsko bolnico.

(**Požar.**) V nedeljo 16. aprila bil je strahovit požar v Bukovcih nižje Ptuja. 50—60 poslopij je pogorelo. Trije otroci in več živali in svinj je zgorelo. Okoli 200 ljudi je brez strehe in živeža. Prihodnjič poročamo natanjčno.

Druge slovenske novice.

(**Deželni zbor**) kranjski se je 20. t. m. zopet sešel. Izrekel je zahvalo bivšemu predsedniku baronu Winklerju. Novi predsednik baron Hein je pozdravil poslance tudi v slovenskem jeziku in zagotovil pravično in objektivno postopanje. Zbor bode obravnaval razen od nas že navedenih predmetov, še druge gospodarske zadeve, n. pr. o urejanji potokov, o trtni uši itd.

(**Slovenske posojilnice l. 1892.**) Kako potrebne so posojilnice, kaže n. pr. posojilnica v Radovljici, ki je imela že v svojem drugem upravnem letu čez 294000 gld. prometa, 426 gld. čistega dobička in 552 gld. reservnega fonda, čeravno ima omejeno zavezo. — Dober temelj si je postavila nova posojilnica ob nemški meji

v Gornji Radgoni, kjer je bila posebno potrebna še radi tega tudi, ker je v tem okraju med kmeti mnogo nemškutarjev. Ta posojilnica je imela že v svojem 1. upravnem letu 62738 gld. prometa, 97 gld. čistega dobička in 508 gld. rezervnega fonda. — Ob laški meji in med Lahi se 9. leto bori posojilnica v Kopru, ki je imela lani 20876 gld. prometa, 200 gld. čistega dobička. Združni zaklad se je pomnožil 418 gld. in znaša 4401 gld. — Dokler ne doseže ta zaklad 10000 gld. morajo odborniki tega zavoda vsled pravil brezplačno delati. — Živahna je posojilnica v Vitanji. Imela je v svojem 3. upravnem letu 142806 gld. prometa, 409 gld. čistega dobička in 776 gld. rezerve. To je v prvi vrsti zasluga vrlega načelnika, č. g. župnika Žičkarja. — Z neprilikami se imajo boriti koroške posojilnice navadno tudi radi tega, ker imajo v svojih upravnih odborih premalo izobraženih moči. Kakor smo čuli, se godi tako posojilnicam v Spodnjem Dravbergu. Kljubu temu dela ta zavod dobre kupčije, kakor kaže njegov za 5 leto izdani račun, ki nam kaže 72000 gld. prometa, 471 gld. čistega dobička, ki se je dejal ves v rezervni fond, v katerem je bilo že prej 1807 gld. torej dovolj lepe podlage. Posojilnica v Slov. Plajbergu na Koroškem je nam blagovolila poslati svoj pisani račun za 7. upravno leto. Ne more se ona še prav razviti, toda v težavnih razmerah njenih je že to dosti, da se že toliko let vzdrži. Prometa je imela le 3182 gld. dobička 70 gld. in rezerve pa 234 gld. O ko bi imeli Slovenci živnostensko banko, kakor Čehi, t. j. posebni centralni denarni zavod, ložje bi bilo koroškim posojilnicam pomagati.

(**Za dolenjsko železnico**) stavijo v Ljubljani železni most čez Gruberjev kanal. Govori se, da bodo že letos proti jeseni avgust ali septembru otvorili progo na Kočevje.

(**Amerikanskih trt**) reznikov je kupila kmetijska podružnica krška 50000, ki se bodo vložili, da se vkoreninijo. Drugo leto bode brezplačno delila vkoreninjene in cepljene trte, ako bode sama dovolj podpore dobivala. — Dne 7. maja ima občni zbor v poduk vinorejcev zastran novodobne vinoreje in glede podpor, katere bodo delili kranjski deželni odbor in — [država] (???). V šolski vinograd v Krškem se je vložilo letos 15000 cepljenih trt.

(**V Ljubljani**) so bile dopolnilne volitve v mestni zbor; izvoljeni so bili večinoma prejšnji domoljubi.

(**Suša**) je v naših krajih še vedno občutljiva in utegne silno škodljiva biti, zlasti, ker bodo trava in žita v rasti popolnoma zaostala. Kmetom je krma popolnoma pošla — vsaj se je pa tudi seno bilo silno podražilo; zunaj pa živina še često nič ne najde. Drevje res lepo odevita, tudi mrazovi nam prizanašajo — ali ipak nas je pred — bodočnostjo strah.

(**Ribnica**) na Dolenjskem dobi lekarno. Toda ta obrt se je izročil — Nemcu. Čudno! Nastanil se je v tem trgu nov zdravnik dr. Šišer. Ustanovlja se tamburaški zbor, kojega podpira ondotna dobro se razvijajoča posojilnica.

(**Na razstavo v Chicago (Čikego)**), ki obeta velikanska biti, pripravlja se tudi več Slovencev. Z Dolenjskega se bosta baje med drugimi podala župnika č. gg. dr. Strbenec (Leskovec) in Dolinar (Raka). V ta namen je treba v žep utakniti od 500—1000 gld.

(**Od Rake**) na Dolenjskem se nam poroča, da so začeli naši vinogradniki marljivo na novo zasajati svoje uničene vinograde z amerikansko trto, zlasti na Straži sv. Valentina, kjer se kmetovalec Šrihar v tej zadevi posebno odlikuje. Le to delajo napačno, ko so se lotili zasajanja izabele, trte, katero drago kupujejo zlasti v Mirni peči v nekem vinogradu. Toda ta trta se ne upira trtni uši; ona jo uniči, kakor naše. Zato je denar in trud zaman.

(**V Rudolfovo na Dolenjskem**) dospel je bil dne 5. t. m. c. kr. dvorni svetnik in vodja dež. vlade kranjske gosp. baron Hein. Ogledal si je c. kr. višjo gimnazijo, deželno vinarsko, sadjarsko in poljedeljsko šolo na Grmu, deško in dekliško ljudsko šolo v Rudolfovem in državno cesto čez Gorjance, ter se sploh osebno informiral v dejanskih potrebah novomeškega okraja in Dolenjske v obče. — S tem inšpiciranjem zvezano bode najbrže več za Rudolfovo in Dolenjsko potrebnih naprav, da se našemu kraju pripomore do zboljšanja materijalnega stanja.

(**Kranjska deželna vinarska, sadjarska in poljedeljska šola na Grmu pri Rudolfovem**) je praznovala dne 1. aprila 1893 dvajsetletnico svojega obstanka. Dne 1. aprila 1873 otvoril se je ta za povzdigo vinarstva, sadjarstva in poljedeljstva prepotrebni deželni zavod s slovenskim podučnim jezikom, na Slapu pri Vipavi, od koder se je v jeseni 1886 preselil na sedanje mesto. O tem zavodu pisale so zadnje „Dolenjske Novice“ jako laskavo — kar tudi zasluži. — Dolenjsko prebivalstvo bolj in bolj priznava koristonosno delovanje te šole, ki je glede učnih močij na najboljšem glasu. Od začetka šole do danes je vodja tega zavoda velečislani gospod Rihard Dolenc, poznat tudi kot izredno marljiv slovenski pisatelj, ki vedno mnogo za vinarstvo, sadjarstvo in poljedeljstvo važnih strokovnih spisov, člankov in knjig pošilja med svet.

(**Nemščina in veronauk.**) To nesrečno nemščino bi morebiti radi na Koroškem še pri krščanskem nauku vpeljali, kajti šolska vodstva so bila na slovenskem Koroškem vprašana, če se katehetje pri pouku ozirajo tudi na nemške otroke in na to, če ne bi se dal krščanski nauk na višji stopinji pri slovenskih otrocih že v nemščini učiti. — Nesrečna, grda germanizacija!

(**Za volitve v tržaški zbor**) se je vendar začela vlada zanimati, ker je odredila, da bode c. kr. namestnija reševala pritožbe volilcev, ki niso bili sprejeti v volilni zapisnik, in ne gospoda sama pri magistratu, kakor je bilo to do zdaj.

(**V Istri**) opušča zopet voljo naroda duhovščina staroslovensko petje v cerkvah.

(**Tiskovna pravda**) prof. Babscha proti „Novi Soči“ začela se je 21. aprila. Babscha zastopa dr. Graziadio Luzzatto, urednika pa dr. M. Laginja, odvetnik in državni poslanec v Pulju. — Urednik je zatožen, da je prof. Babscha v „Novi Soči“ od 17. junija 1892 dolžil zaničljivih lastnostij.

(**Ovržene volitve.**) Namestništvo je ovrglo občinsko volitev tretjega razreda v Ločniku in ono prvega razreda v Solkanu. — Goriški „Legovci“ in „Corrierovci“ se bodo s podvojeno silo pripravljali za nove volitev v Ločniku.

Druge avstrijske novice.

(**Odbor avstrijskih škofov**) je dognal svoje posvetovanje o katekizmu.

(**Krone**) po 100 vinarjev (50 kr.) bodo začele davkarije izplačevati že 1. maja, kakor časniki poročajo. Ker bodo do 1. junija krožile še goldinarske četrtinke, katerih od tega dne davkarije ne bodo več sprejemale, treba bode paziti, da se ne bodo krone zamenjavale s temi 25icami, ki so kronam jako slične.

(**Od starega denarja**) sprejemale bodo davkarije četrtgoldinarje in dvagoldinarje samo do 31. julija.

(**Kolke**) nove dobimo 1. junija. Stari bodo potlej v rabi samo še do 31. julija.

(**Na Dunaji**) so pri volitvah v mestni zbor izgubili liberalci nekaj sedežev.

(**V češkem deželnem zboru**) se češke narodne stranke nekoliko približujejo, vendar le težko. Narodni poslanci terjajo zakon, po katerem naj bi vsi javni uradi v obeh jezikih uradovali, ne pa uradi v nemških krajih samo po nemško, uradi v čeških krajih pa nemško in češko.

(**V Galiciji**) so v neki vasi ob ruski meji nekateri slučaji kolere.

(**V Zagrebu**) so volili poslanca v deželni zbor. Po velikem trudu je zmagala prava narodna, sedanji vladi neprijazna stranka, z jako priljubljenim kandidatom dr. Amrušem, bivšim županom.

(**Ogerski državni zbor**) je dokončal po dolgi borbi proračunski razgovor v katerem se je Bogve čulo toliko sovražnih napadov na celokupnost Avstrije.

Ogled po širokem svetu.

(**Nemški državni zbor**) se ne more zjediniti o vladni vojaški predlogi in bode najbrže radi tega razpuščen.

(**V Srbiji**) je dosedanjim zmešnjavam v narodni skupščini mladi 17letni kralj Aleksander s tem konec storil, da se je polnoletnim proglasil. Odpustil in odstavil je njegove dosedanje varuhe in vladarje ter ministre in imenoval nove ministre. Ukazal je tudi sedanjo narodno skupščino razpustiti in nove volitve razpisati. Ves svet se čudi odločnosti tako mladega kralja, ki je bil — najbrže podučen od svojih starišev — tako nati hom in brez prelivanja krvi izpeljati tako imeniten državni prevrat. Bog daj sorodnemu narodu, ki ima vedno notranje politične borbe, katere ga močno slabe, da bi ga mladi kralj s svojimi svetovalci dobro vodil, sicer utegne zgubiti vso veljavo pred svetom.

(**V Belgiji**) so tako veliki nemiri, da se je bati najhujšega. Najnižje ljudstvo terja namreč volilno pravico in razgraja po mestih, da je groza.

(**V Rimu**) so bili slovenski romarji z drugimi avstrijskimi in nemškimi sprejeti 14. t. m. od sv. očeta papeža.

(**Grško mesto Zante**) na otoku istega imena je potres razdjal.

(**Svetovna razstava**) v Chicagi se bode 1. maja otvorila.

Dopisi.

Iz Gornjesavinjske doline. Gospod urednik! Gotovo boste veseli, da smo začeli prosti kmetje pisariti v Vašo nam tako ljubo „Domovino“. Popravljati Vam je treba, popravljati, ker nam ne gre tako gladko izpod peresa, kakor čutimo v srci. Pa Vi boste že potrpeli, ker Vas poznamo, da imate nad tem največje veselje, če se mi gibljemo. No, pa Vas tudi lahko veseli. Povem Vam, da jaz poprej nisem nikdar čital listov, a sedaj komaj čakam, da dobim „Domovino“ v roke, in nisem sam tak, gotovo jih je na stotine.

Mi gornjesavinjski Slovenci smo precej oddaljeni od Celja in težko nam je vedeti, katere hiše so v Celju nemškutarske in katere slovenske. Zato pa smo prav od srca hvaležni puščavniku na starem gradu, da nam jih je začel kazati. Povejte mu, prosimo Vas, da se mu prav toplo priporočamo. Kako smo se veselili, ko je v 10. številki „Domovine“ povedal o debelotrebušnem Lojzeku, kak petelin da je in kakšno pesem poje. No, Lojzek, le počakaj, če so ti Slovenci zoprni, ti bomo lahko pomagali, dobro da vemo. Menegovovo ne bodeš videl več v svoji prodajalnici in tudi pri drugih sosedih bom spregovoril besedo o tebi. Ti grdula ti! Tam na Kranjskem v Žužemperku si se porodil, pa praviš — seveda ne nam, temveč nemčurjem — da si Nemec. Slovenci s teboj sicer niso veliko zgubili; pa le to nas jezi, da si se proti nam delal Slovenca. Precej dolgo je trpelo predno smo zvedeli, kako je s teboj in mnogo imamo popraviti, da ti ne bodo slovenski groši težili žepa tvojega, pa vse pride ob svojem času.

Še eno željo imam, gospod urednik! Ali bi ne mogli Vi posredovati, da bi jaz prihodnji teden, ko pridem v Celje, obiskal Vašega puščavnika. On sam pravi, kako se lepo vidi iz njegove votline v mesto Celje. Tam bi mi lahko kaj pokazal, vse nemčurske hiše, trgovine in gostilne. Jaz imam še precej dobre oči, in on ima pa „zelpetlin“. Zapomnil bi si vse dobro in se ogibal, potem pa tudi drugim svetoval, kako imajo ravnati, da bode res: „Svoji k svojim!“ No, če bodemo mi začeli resno tako ravnati; potem si naj le hitro celjski nemčurji naroče hlapce in dekle z Nemškega, ker tako vsi skup ne bodo imeli kaj jesti. Povedal bi puščavniku tudi marsikaj in še posebno to: da, če bi ga kdaj nemški Celjani nadlegovali in ga preganjali, naj kar nam brzojavi, prihiteli bomo vsi na pomoč. Napravili bomo take splave, kakoršnih Celje še ni videlo in pripeljali se doli k vam ter potegnili za njegove pravice. Puščavniku pa tudi želimo — čeravno je star, kakor pravi — da bi mu dal Bog mnogo let živeti. Naj pogleda s svojim dobrim daljnogledom tudi kdaj proti nam gori v Savinjsko dolino, da bode videl kako Slovenci tukaj gospodarimo.

Mlad puščavnik sredi Soteske.

Slivnica pri Celji. Bodi zabeležen še konec poučljivega govora o sadjereji gosp. Beleja